

נקודת אור בפרשה – מצוה גוררת מצוה – פרשת כי תצא

נאמר בפסוק: "כי יקרא קן צפור לפניך בדרך... כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך... לא תזרע כרמך כלאים... לא תחרש בשור ובחמור יחדו... לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו... גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך... כי יקח איש אשה חדשה".

מובא במדרש: שמפסוקים אלו אנו למדים שמצוה גוררת מצוה, שבזכות מצות שילוח הקן יזכה לבנות בית חדש ולעשות בו מעקה, ובזכות בניית המעקה יזכה לכרם ולזרוע שדה, ובזכות זה יזכה לשוורים וחמורים, ובזכות זה יזכה לבגדים נאים מצמר ופשתים, ובזכות זה יזכה למצות ציצית, ובזכות זה יזכה לאשה ובנים. הרי לנו שמצוה גוררת מצוה, ולפיכך נסמכו הפרשיות הללו. **וזהו שאמרו חז"ל** (אבות ד, ב): "שכר מצוה – מצוה". שהשכר שהאדם מקבל על המצוה שעשה הוא שיזכה לעשות מצוה נוספת [מעבר לשכר השמור לו לעולם הבא].

בספר "תנא דבי אליהו" מובא, שאלקנה [אבא של שמואל הנביא] היה עולה לרגל עם בני ביתו והיו לנים ברחוב. כשראו אותם אנשי המקום, שאלו: "להיכן אתם הולכים?" ענה להם אלקנה: "בית ה' נלך". כשהוא מתכוון לומר להם שהוא עולה לרגל כמצות ה' והיה משכנע אותם שיעלו עמו. וכך עבר ממקום למקום, עד שהיו כל ישראל מתקבצים ועולים עמו לרגל.

ובספר "ענף עץ אבות" כתב: שזה גם כן בכלל מצוה גוררת מצוה, שבזכות המצוה הזאת שהיה משכנע אנשים לעלות לרגל, זכה ה' לבן שיזכה את הרבים ויחנכם בדרך ה', הוא שמואל הנביא שהיה שקול כמשה ואהרן.

עוד מסופר בגמרא (קידושין לא:): על חכם בשם "אבימי" שהיה נוהר מאד לכבד את אביו. באחד הימים ביקש ממנו אביו שיתן לו כוס מים לשתות. הלך אבימי להביא לאביו כוס מים כבקשתו, והנה כשחזר, ראה את אביו מתנמנם. עמד אבימי והמתין ליד אביו עד שיתעורר. בינתיים הרהר אבימי על קושיה חזקה שהיתה לו, וניסה לתרצה. ואכן, בזכות זה שהמתין לאביו שיקום, זיכו אותו מן השמיים לחדש באותה שעה תירוץ על קושייתו.

כלומר, בזכות שנוהר במצות כיבוד הורים, זיכו אותו למצוה נוספת – לחדש חידוש תורה שיאיר לדורות הבאים, לעולם ולעולמי עולמים.

מעשה נפלא מספרים על אשה שהיה לה תנור בחצרה והיתה אופה בו פת מדי יום. **והנה** באחד הימים לאחר שאפתה לחם, בא עני וביקש בבכי שתתן לו דבר מה לאכול. הוציאה האשה ככר לחם ונתנה לו. לאחר מכן הגיע עני נוסף וגם לו נתנה האשה ככר לחם. כשראתה האישה שלא נותר לה בביתה אוכל, הלכה שוב לשפת הים עם שק החטים כדי לטוחנם ברחיים.

והנה, כשעברה על שפת הים, באה פתאום רוח חזקה והעיפה את שק החטים לתוך הים. כשראתה זאת האשה הצטערה שלא יהיה לה מה לאכול, והלכה לבית המדרש לספר לרב את כל מה שאירע עמה. בעודה מדברת, באו שני אנשים ובידם שקית מלאה זהובים ואמרו לרב שברצונם לתורמם לבית המדרש, מפני שקרה להם נס בהיותם בים, **והנס הוא:** כשהיו בלב ים, נתקלה הספינה בסלע קשה, מחמת כך נעשה חור בספינה והתחילו לחדור אליה מים, והיה חשש גדול שהספינה תטבע. ולכן עמדנו ונדרנו לה', שאם יהיה לנו נס ולא נטבע, נקדיש את שקית הזהובים הללו לבית המדרש.

ואכן, מיד לאחר מכן שמענו קול חבטה סמוך לחור שנפער בספינה, ומיד הפסיקו המים לחדור לתוך הספינה, וכך הגענו בשלום אל החוף, וכעת אנו באים לשלם את הנדר שנדרנו.

שאל הרב: "האם ידוע לכם מה מנע מהמים לחדור לספינה?" והאנשים ענו שהיה זה שק מלא חטים שסתם את החור. ציוה הרב להביא את השק, ושאל את האשה האם השק שלה, והיא ענתה שכן. **אמר לה הרב:** "עלייך נאמר 'מצוה גוררת מצוה', שעל ידי שהאכלת עניים מהלחם שלך, זכית במצוה נוספת והצללת נפשות רבות מישראל".

ויהי רצון שנזכה גם אנחנו לקיים את מצוות ה' בשלימותם, ומעבר לשכר שנקבל עבורם בעולם הבא, נזכה גם לשכר של "מצוה גוררת מצוה", וכך נהיה עסוקים כל חיינו בעשיית מצוות, אמנ!